

Suriye Sahilinde Protestolar

Körükleyen Gerekçeler ve Bastırma Faktörleri

Pozisyon Değerlendirmesi
Haziran 2017

Jusoor Araştırma Merkezi
Araştırmalar Birimi

جسور للدراسات
JUSOOR for STUDIES

Jusoor Araştırma Merkezi Ortadoğu bölgesinde, ze-likle Suriye ile bağlantılı meselelerde, siyasi toplumsal ekonomi ve kanuni alanlarında çalışmalar bilgiler ve araştırmalar yayınlayan, devletin çeşitli uzmanlık alanlarından karar sahiplerine, yetkililere, kalkınma alanında çalışanlara bölge meseleleri ile ilgili dengeli kararlar almalarında onlara gerçekçi ve net verilere dayanan raporlar sunan bağımsız uzman kurumdur.

yayın hakları Jusoor Araştırma Merkezine aittir © 2017

TURKEY - Gaziantep

info@jusoor.co
www.jusoor.co

Contents

Önsöz	3
Birinci: 2011-2016 aleuiler sahilde rejime karşı direnç gösterisi	3
İkinci: Suriye sahilinde protestoları otaya çıkaran faktörler	7
Üçüncü: Protestoları sakinleştirme faktörleri.....	10
Özet.....	12
Dipnotl.....	13

Önsöz

Suriye sahili geçen 6 yıl içerisinde nispeten sakin kaldı, ve rejime karşı gösteriler bastırılmadan ve diğer faktörlerden önce sınırlı bölgelerde sınırlı kaldı, ve rejim kontrolünden çıkan Türkiye sınırıyla dar bir alanda sınırlı kaldı. Ama Rusya'nın askeri müdahalesi büyük bir şekilde bu bölgeleri daraltmasına neden oldu.

Sahil bölgeleri rejime karşı olan bu hareketlere katılmadı, tersine göstericilere karşı gelmek için acımasız savaşlar gönderdi,

Ama sahil bölgeleri, Suriye'nin diğer bölgelerin çoğunda ortaya çıkan rejim karşıtlı bu gösterilere katılmaması, rejimi desteklediği anlamına gelmez, ve öncesinden değişen taleplerde ve stratejilerde muhalif protestolar gördüğünü yalanlamaz.

Bu rapor sahilde olası geniş protestoları ve şimdiye kadar bölge halkını protestolara iten faktörleri, ve gelecekte protestolara itebilecek faktörleri, ve bu protestolar karşısında olası durdurma faktörleri, Esad'ın karşı gerçekleşen protestolarla davranışlarını ve bunu tekrarlanmaması için onun yolunu kesme yollarını ele almıştır. Ayrıca rejim ile savaşan bazıları büyük bir bedel ödemiş ve Suriye düzeyinde rejim onları düzene soktuğu ideasıyla empoze ettiği Suriye sahilinde güvenlik durumunu göstermeye çalışacaktır.

Birinci: 2011-2016 aleviler sahilde rejime karşı direnç gösterisi

Sahil bölgeleri 2011 yılında bir çok yürüyüşlere şahit oldu ve ilki mart 2011 yılında Banyas şehrinde başladı ve arkasından Lazkiye Sulaybe ve Raml El Cenubi mahallelerinde devam etti, ve bu yürüyüşler Lazkiye kuzey kırsalına intikal ederek Tartus şehrine yürüyüşler düzenlenip rejim düşün sloganları yükselmiştir, yürüyüşler genellikle Sünni kesimin semtlerinde olmuştur bu tezahüratlar onlarca Alevilerin katılımı ile gerçekleşmiştir,

ve birçok alevi muhalif Alevi ortamının sessizliğini bozmuştur ve sınıf vasfı ile laik alevi aktivistleri birçok çaba verdiler, ve aleviler arasında birçok muhalif faaliyeti yaygınlaştı lakin Suriye sahilinde rejim ve

Baasçılar devrim örgütlenmelerini sürekli takip etmesinden dolayı faaliyet gösteren (Sahil Arısı) hareketi çok baskı, şiddete ve ölümle sonuçlanan işkenceye maruz kaldı, ve geri kalanlar yurt dışına kaçmışlardı, bu hareketler rejimin heybetini kırma amaçlı devrimci gençler hareketiydi ve birçok muhalif alevi bireysel faaliyette bulunarak Suriye devrim koordinatörlüğüne gizli bir şekilde katılarak yürüyüşlere katılmışlardır.

24/03/2013 tarihinde Kahire ‘de “bir vatan yolunda herkesle birlikte hepimiz Suriyeliyiz” sloganı altında bir konferans düzenlendi, rejime kaşı 250 muhalif alevi şahsiyet katılmıştır, katılımcılara göre Suriye’de azınlıkları ve özellikle Alevileri ve Hristiyanları rejim tarafından korunmasına göre sayılarak bu meşruiyeti rejimden düşürölmesi için faaliyette bulunmuşlardır ve Alevilerin yeri devrim1 tarafı olmaları gerektiğinin vurgulamışlardır, ve bu konferans alevi faaliyeti açısından önem kazanmıştır ve tanınmış vasıflı büyük şahsiyetler içermiştir.

03/04/2016/ tarihinde kimlik reformu belgesi ilanında alevi liderleri tarafından çıkarıldığı söylenen bu belgede Alevilerin Şiilikle bir bağları olmadığını ilan etmişlerdir ve özgürlük, eşitlik ve vatandaşlık kavramına inandıkları ve Suriye’de laik bir devlet düzeni inşa edilmesine çağrı yaparak Suriye’nin geleceğinde Müslüman, Hristiyan ve bütün dinler eşit tutulmasına vurgu yaparak rejimin meşruiyeti sadece demokrasi ve insan haklarına saygılı olmasına vurgu yapmışlardır, ve rejimin cinayetleri Alevilere yüklenmesi gerektiğini ve aleviler Esad rejiminden daha önce var olmuş ve bu varlığın Esad rejiminden sonra da devam edeceğine2 de vurgu yapmıştır, ancak çıkarılan belge isim vermemiştir.

İkinci tarafta Alevilerin çoğunluk olduğı bölgelerde rejim yanlışı yürüyüşler düzenlenmiş ve rejimin muhalif tezahüratların durdurulması için en şiddetli baskıyı yapmasını talep etmişlerdir, ve Esad giderse3 memleketi yakarız tehdidinde bulunmuşlardır, ve iki tarafın tezahüratlarındaki talepleri rejimin düşmesini istiyor. İkincisi de memleketi yakma tehdidinde bulunuyor olması Alevilerin yoğun oldukları sahil bölgelerinde kendiliğinden hareket eden tepki hareketi yaşanmış olduğuna şahit olmuştur.

1-Tartus çimento fabrikasında geçici olarak çalışan işçilerin grevi

Tartus çimento fabrikasında çalışan geçici işçilerin grevleri 2015 yılında başladı, grevler başlangıçta utangaçtı, ve geçici işçilerin çoğı taleplerini elde etme özellikleri ölçüsünde ikna olmadılar, çünkü taleplerin arkasında

ana bir gerekçe vardı oda fiyatlar çılgın bir şekilde artması nedeniyle işçilerin maddi sıkıntılar, ve sabit olan işçilerle kıyaslarsak maaşları az olması, aslında zaten maaşlar azdı ve en iyi durumlarda bu işçilerin maaşı, sabit olan içlerin yarı maaşını geçmezdi, ve (15) yıldan fazla (sabit sözleşme olmadan) işçiler günlük olarak çalışıyordu, bununla beraber rejimden vaatler kesmiyordu, ama işçiler hayal kırıklığına uğraması devam etmesiyle başata fabrikada bulunan müdürler ve Baasçılar işçileri ihanetle suçladılar, ama buna rağmen protestolar kesilmedi ve en son fabrika 10/02/2015/ tarihinde çalışmaları durduruldu, ve işçiler protestolarla yetinmediler, fabrika içinde yollar kesesiyle yetkilileri üretimi durdurulması hakkında zorladılar, ve fabrikanın giriş ıkışları kısıtlı olarak tahrip edildi⁴i.

Protestolar endişe yaratarak bazen rejim temsilcililerine büyük darbeler vurdu, ve bu endişe rejim düşmanlarını terörist, komplocu, ve hatta bazılarını DAES veya El Nusra'ya katıldıkları hakkında tehdit ederek onları suçlama propagandasını ortandan kaldırdı, lakin bu suçlamalar kesinleşmemişti , ve bu durum sadece tehdit veya alay edici sözler olarak rejim bunu açık bir propagandası olduğu belli olmuştu.

Bu Protestolar tüm geçici çalışan işiler sabit olarak fabrikada sürekli çalışma sözleşmesinde sonra erdi.

2-Tartus- Direkiş kara yolunda çalışan otobüs şoförlerin grevi

2016 yılın birinci gününde Tartus-Direkiş yolunun yeni otogarı bir boşlukla uyandı, grev gürültüsüz ve ses çıkmadan başladı, ve rejimin güvenlik ve Baas güçleri krizi bilmek için olay yerine gidip şoförlerle konuştular ve krizi çözmek için vaatlerde bulundular, çünkü bu kriz mazot maddesinde büyük yokluk olmasından ve işadamlarına tabi olan otobüsler yolda⁵ çalışmasından dolayı yaşanmıştır.

Rejim otobüslerin mazot ihtiyacını karşıladıktan sonra ertesı gün şoförler işlerine döndü, genel olarak Suriye pazarında mazot ve enerji malzemeleri eksik olmasından dolayı rejim bu krizi çözemez ve bunun için otobüslere özel tanklar otogarla göndermeyi başlamıştır, ve o zamandan beri otobüs şoförleri mazot maddesinden kısmen af oldular.

Suriye sahilin bazı nakil hatları, otobüs şoförleri tarafından kısmi ve basit olarak grev dalgaları görmüştür, bazıları fiyatlar zayıf olmasından dolayı veya mazot maddesinde cimrilik olmasından dolayı grev yapabilir.

3-Lazkiye’de albay Şeyh öldürölmesi sonucunda ortaya çıkan protestolar

Lazkiye şehri Esad’ın doğduğu şehre yakın bir yerdir, ve bundan sebep Esad ailesi şehri özel teselli yeri yaptılar, ve her şey sanki kendi mülkleri gibi davrandılar, bu nüfusu her an Esad ailesi tarafından tehditleri atında olmalarını hissettirdi.

Bu olgu 2011 yılından sonra şiddetlenerek şehir içinde Esad ailesinin liderleri ortaya çıktı, ve Hilal Esad’ın oğlu Süleyman Esad Lazkiye’de ulusal savunma misallerin komutanı olmuş, şehir halkına zulüm eden sembollerinden biri olmuştur.

Süleyman’ın, babası gizemli bir şekilde kazada ölümünden sonra davranışları kötüleşerek kamu ve özel mülke tecavüz eylemlerinde ve cinsel saldırı eylemlerinde bulunmaya başladı, bu davranışlar en son rejimin ordusunda bir albayı kadını ve çocukları önünde öldürmesiyle sona erdi, ve bu olay Lazkiye’de gece ⁶07/08/2015/ itibarinden geniş protestoları başlatılmasına neden oldu.

Protestolar mutlak bir şekilde rejimi desteklen bir ortam ortasında rejim karşıtlı muhalefetin f konuşma tavanını yükseltti. En son rejim siyasi yasaklara sızarak Süleyman Esad’ı 10/08/2015/ tarihinde tutuklamasına ve mahkemeye sevk etmesine neden oldu, ve bu tutuklama ve yargılama resmi⁷ medyalarda duyuruldu, bu durum geçen yüzyılın yetmişli yılların başında Hafız Esad iktidarı teslim almasından itibaren görölmemiş bir durumdur.

4-Küçük grevler ve eylemler

Kuveres askeri hava üssünde bulunan askerlerin alileler 2015 ağustos ayın sonunda protestolar başlattı, protestolar saatler sürerek aileler kuşatma altında olan askerlerin rejimlerini kaldırdılar ama rejim bu askerleri korumayı ve güven vermeyi reddetmişti ve askerleri çok tehlikeli koşullarda muhalif güçlerine bir yem olarak bırakmıştı, ve rejim açık bir şekilde bu askerin hayatı⁸ hiç umunda olmadığını belli etmişti.

Bu protestolar huzur içinde geçerek Tartus valisi ailelerden bir dilekçe aldı ve isteklerini yerine getireceğini vadetti. Ancak alilere bu ihmali ve dikkate almaması, valilik önünde sosyal medya aracılığıyla eylemcilerin sayısını attırmasına ve baskı etmesine ve sürekli çağrı yapmasına neden oldu.

Askerileri serbest bırakılması için ve özellikle Halep cezaevi meselesi gizli kalmasından dolayı eser askerler serbest bırakılması için müzakerelereler

veya birçok protestolar tekrarlandı, ve Tartus valiliği önünde birçok ahalı protesto etti, ama yine çatışma ve kuşatma altında bulunan askerlerin kuşatmasını kırma vaatleri verdileri.

Rejim esir sayısının yüksek olmasına rağmen, şimdiye kadar kendi esir askerlerini serbest bırakılması için herhangi silahlı muhalif bir grupta müzakere etmedi, başta alevler olmak üzere esir subayları ve herhangi bir asker serbest bırakma pazarlığı konusunda reddedici bir politika izledi, ve esir asker takası dış cephelerde sınırlandı, ve bu dosya her an patlayabilir dosyalarından biri sayılmaktadır.

İkinci: Suriye sahilinde protestoları otaya çıkaran faktörler

Suriye’de savaş yılları birçok olgular ortaya çıkarttı ve buna karşılık rejim bünyesine ve yanlıların siyasi inançlarına zorunlu değişiklikler dayatıldı, böylece rejim ve sahilde bulunan halkın arasında ilişkiyi ortaya çıktı, bu ilişki yeni değildi, bu zorlu eski bir ilişkiydi, ve her an dramatik bir şekle dönüşebilir, çünkü içinde istikrar tohumları yoktu, ve bu ilişki endişe edici bir istikrar olarak küçük bir olay bozulmasına neden olabilir, ve bir önceki paragrafta belirtildiği gibi bu ilişkinin yüzü tamamen değişebilir, alevi ortamı rejimle ilişkinin kutsallığından kısmen veya bazen tamamen kurtulmaya başladı, ve bu ilişki daha çok rekabete intikal ederek önceki yönetim yöntemlerine karşı çıkan hareketlerin önünü açabilir, veya talepler için protestolar ortaya çıkabilir, hatta rejime karşı intikam ve darbe için protestolar ortaya çıkabilir, bu yöne iten en önemli faktörler arasında olanlar:

1-Büyük can kayıpları

2013- 2015 yılı rejim saflarında savaşan alevi askerlerin ölü sayısı yükselme görmüştür, ama yılın sonunda Rus müdahalesiyle beraber bu sayı yavaş yavaş azalmaya başlamıştır.

Bu kayıplar sahilde Alevilerin demografik yapısında boşluk yaratmıştır, ve tahminlere göre ölü sayısı 100,000 civarında olduğu tahmin ediliyor yani alevi gençlerinin %10 tekabül ediyor ve yaş oranları erkek olmak üzere 18 - 45 yař⁹ arası değişiyor ve bu sayılar kayıp ve savaşta yaralananların içermemektedir, ayrıca bütün Suriye’de savaşanların maruz kaldığı şeyler psikolojik bozukluğu ve savaşın nefsi etkisinde değerlendirecek

araştırmalar yok, ve hatta rejim savaşçıları ailelerini de içeriyor, bu durum gençleri, sivil ve toplumsal hayattan tamamen kopmuş olması nedeniyle savaş sonrası toplumsal bozukluğa dönüşebilir.

Son iki yılda Alevilerin ordu içerisinde l sayısında düşüş yaşanmasına rağmen sahil Alevileri arasında rejime karşı nefret tepkileri şuana kadar tırmanmaktadır, ve birçok ailelerin kayıpları nedeniyle yaşantısı bozulmuş ve yeterli destek, maddi ve gıda yardımı almamışlar .

Ayrıca rejimin savaş politikasında aleviler arasında keskin sallantıya uğramıştır, başlangıçta terörle devlet arasında savaş imajcı yaratıldı ve alevi gençliği tatile çıkmış gibi havalara girdiler ve vatan savunması birliklerini kurdular ve teröristlere kolayca bir ders verip döneceklerini sandılar ve alevi gençlerinin işsiz kesimi neden seferber olduğunu daha da iyi anlaşılıyor, ve ulusal savunma birliklerine teveccüh ettiler ve hızlı bir ganimet seferi olarak sandılar, lakin daha sonra rejimin birçok savaşı kaybetmesiyle birlikte aleviler arasında güçlü imajını sallanmaya başlamıştır, ve son zamanlarda zlmeye başlamıştır ve ayakta kalmak için çözüm aramaya başlamıştır, savaşı durdurmak için ittifaklar ve anlaşmalara getirmiştir....Ve rejimin vaat ettiği zafer gelmemiş ve gerçek zafer elde etmesi muhalif glerine karşı mümkün olmayacağı görülmüştür ve rejimin aciz olduğunu göstermiştir, ve sahildeki ana g olan ulusal savunma milisleri tamamen dağılmaya başlamıştır ve birçok genç askerlik yapmaktan kaçınmış bir kısmı silah bırakmış, ve yedek askerler birçok çağrıya rağmen birliklerine iltihak etmemiştir tamamen sahilde çözüm yaşanmıştır, ve rejim sahil şehirlerinde kontrol noktalarını çoğaltmış asker kaçağı aramaya başlamış ve adeta bu kontrol noktaları, ahali tarafından korunan gençleri avlama tuzağına benzer bir hal almıştır.

2- Güvenlik kaosu, yoksulluğun, uyururucunun ve hastalıkların yayılması

Alevi ortamlarında ve özelikle kırsal kesimlerinde güvenlik zayıflayarak uyururucu, hastalıklar ve hırsızlık durumları yaygınlaştı ve birçok iş yeri yağmalandı, arabalar motosikletler alındı ve ulusal savunması milislerine katılanlar birçok çete oluşturdu ve bazı çeteler aldıkları eşyaları açık şekilde satıyorlardı ve bu çetelerden şikayet eden Direkiş ahali (şadi ve Nevres) eteleri açık soygunculuk hırsızlık yapıyorlardı ve bu çeteleri durdurmak için rejim büyük bir askeri gce ihtiyaı oldu ve hala bu milisler arasında küçük çapta çatışmalar yaşanıyor ve çeşitli yerlerden

kurşun sesleri geliyor ve bunlar aleviler arasında çok yaygınlaştı ayrıca herhangi bir sebep ses bombası atma ve kurşun sıkma olgusunu gösterilmesine yetiyordu.

Gençler arasında uyuşturucu çeşitleri yaygınlaştı ve devlette etkin kişiler ticaretini yapmıyorlardı ve uyuşturucu ticareti dokunmamızdıkticaretine dönüştü, ayrıca kumar ve bahis oyunları yaygınlaştık ve bütün bu yaşanan durumlar Alevilerin yaşadıkları ortama güveni kalmamıştı ve rejimi bu hadislere yaklaşımı yetersiz ve duyarsız kalması Alevilerin menfur tepkisine neden olmuştur çünkü bu tehlikeli durum çocuklarını hedef alıyordu, ve yaşananlar devletin heybetini düşürdü ve sahil Alevilerinin tepkisi yükselmeye devam ediyordu, ve Esad rejimi artık güvenli devlet kavramı düştü ve kendi taraftarlarını sömürü yapması nedeniyle övünemez hale gelmiş oldu.

3-Devlet vazifelerinde maddi teşvikin yokluğu

Devlet vazifeleri memurlara iyi bir gelir sağlamamıştı, aynı 2011 yılından önce gibiydi, ve o zamandan beri fiyatlar on misli arttı, aynı zamanda memurların maaşı az bir şekilde arttı, ve bu durum devimden önce devlet memurların ve orduda gönüllü olanların gerçek gelirleri ve şimdiki gelirleri arasında ve yaşamlarında belli bir şekilde boşluk yarattı, ve iş verme ve gönüllü olma konusunda hor görme durumunu yansıttı, bu durum Alevilerin çoğunda bir rüya gibi olmuştu, ve onların ortamı önceden fakirleşti ve özür gelirleri hükümet gelirlerinden daha çok oldu, bu Alevileri hükümetten bağımsız gelir kaynağı aramasına neden oldu, Esad rejimi geçen yüzyılın seksenlerinde çiftlik hayvanları beslemesi için köy ahalisini önemmişti ama sonra birçok köy ahalisi çiftlik hayvanları¹⁰ beslemesine döndüler, ve şehir nüfusu sanayi sektörüne ve özel sektörlere odaklandılar, bu durum devletten bağımsız ekonomi yaratmasına neden oldu, iyi gelir ve vazifelendirme arasında olan sıcak ilişki sözleşmelerinden bu yana bu ilişki ilk kez çözülmüştü, ve vazife işsizliğin eşiğinde bir gelir merdiveni olmuştur, ve herhangi bir meslek vazifeden çok daha iyi olduğunu belirtti, ve memurların yerlerinde kalma nedeni ve ekonomi barışında daha yüksek geliri elde etmek için daha iyi maaşı almasını ve memurun dönmesine ümit etmişlerdir, çünkü İşçilerin geniş kesimlerini kapsamak için bağımsız gelir kaynakların sağlanması Alevi ortamında yıllarca sürer.

Üçüncü: Protestoları sakinleştirme faktörleri

2011 yılında halk ayaklanması başlamasından beri Alevi toplumun büyük kısmı bu halk ayaklanmadan uzak durmuştu, beki de Esad ailesi baba ve oğlu yıllar boyunca onlara ilgi gösterdiği için olabilir, ayrıca muhalifler hariç alevi ortamlar güvelik güçlerinden etkilememiş ve zorbalık durumlarıyla karşılaşmamış , rejim Baasçı ve dini faaliyetler sayesinde muhalifleri kendi toplumlarında garip hale getirdi, ayrıca Alevi dinini kurmaya çalıştı, ve rejim kendisinden faydalanan hocaları görevlendirerek baba Esad'ı ve sonra oğlunu dini bir sembol etmek amacıyla Esad ailesi birçok Alevilere hüküm sürdü, İranlı yandaşlarına göre El- Fakih iktidarı gibi, ayrıca protestolar başladıktan sonra birçok faktörler Alevileri mukaddeslerini kırmak için katkıda bulundu, ve her halükarda bu ideoloji kırılğan olmuştu, bir yandan alevi öğretileri kırılğan olması diğer yandan rejim dini çerçevede çalışmaya gücü yetmiyordu,, rejim sadece kendine uygun olan laik bir renkle gayri resmi dar kanallarla çalışmıştı.

Birçok faktörler Alevi toplumunu rejime karşı geniş protestolardan vazgeçtirmesinde yardımcı olmuştu, ve sadece talep protestolardan yetinmişti, veya rejimi ihlal etmeyen belirli amaçlarla siyasi protestolar.

En önemli faktörler:

1- Ulusal projeye sahip olan muhalefetin yokluğu

2011 yılından şüana kadar ulusal projenin gözden kaybolması birçok grupları ve bunlardan çoğu Aleviler olmak üzere muhalif güçlerden uzaklaşmasına neden oldu, çünkü rejimi uygun bir seçenek görmeyenler kendilerine cazip bir örnek sunmadılar, aslen rejimi destekleyenlerin cezbelenmesinden bahsetmiyoruz.

İslami gruplar, özellikle cihatçı selefi grupların çeşitleriyle girmesi, destekçiler arasında veya destekçilere ve muhaliflere hüküm edenlerin arasında olan boşluk derinleşmesine neden oldu, çünkü onunla kökünden farklı olsaydı bile de tüm bu hareketlerin davranışlarından hepsi günah kaldırmıştır.

Rejim tüm muhalifleri DAES veya El Nusra gibi sayıp tasavvur etmesi sayesinde bu faktörü büyük bir şekilde büyötmeye çalıştı, ve bu görüntüyü yaymak için son yıllarda üretilen dramayı takdis etti, bu Suriye'de onun destekçileri saflarında ve hatta yanlısı olan halkın veya onun dışında ona muhalif olmayanların yanında kendi propaganda kampanyasına büyük bir destek yaptı.

2- Yoğun askeri ve gvneliğin varlığı

Rejim sahilde herhangi bir protesto hareketini bastırmak için silahlı şiddeti kullanmıyordu, tam tersine zaman zaman görünen her türlü protestolarda yüksek esneklik gösterdi, bununla birlikte insan rezervuarında büyük sıkıntısı olmasına rağmen ve savaşçılara acil ihtiyaı olduğu için sahilde güvenlik unsurların sayısını azaltmadı, ve rejimi destekleyen ortamlarda sıkı güvenliğin sıkılaştırmasını dikkate aldı, ek olarak Baasıları da askere sürdü ve hatta hükümet çalışanları ve öğretmenleri her hangi uzak bir köyden şehri merkezine kadar güvenlik makamlarına raporlarını aktarmak ve küçüklük bir durum dahi olsa bile onlara bilgi vermek için rejim bu uygulamaları yaptı, yani rejim yaklaşık elli yıl boyunca Suriye sahilini çok büyük bir güvenlik kompleksine dönüşürdü, ve oradan hayret edici bilgiler sızdırıldı.

Sahilin tüm ortamlarında, işçi ortamlarında ve toplum ortamlarında büyük güvenliğin bulunması, olası düzenli protesto çıkışında büyük bir şekilde sınırlandırılmasına neden oldu, durumların bozulması hariç, ama durumlar büyük bir şekilde bozulursa herkes buna katlanmaz, ve bu durum genel olarak toplum tarafından istekleri olabilir, özellikle rejimin çıkması veya daha geniş protesto kıvılcımı ateşlenmesine yol açabilir.

3- Patlamalar, devam eden güvenliğin sıkıntıları

Suriye'de halk ayaklanması başlangıcın ilk anlarından itibaren rejim alternatif aşırı İslamiyet'le dolaylı olarak kendi yanlılarını tehdit etmeye başladı, Baas heyetleri köylerin ve mahallelerin girişlerinde silahlı bariyerler kurdu, ve mezhep temelinde İnsanları öldürmek ve onlara korkutmak isteyen ajanlar ve casuslar bulunduğu söylentileri yaymaya başladı, bu tehditler cihati grupların ortaya çıkmasıyla arttı, ve bu gruplar tarafından mezhep tehditler büyük bir şekilde yükseldi.

Bu faktörler rejimin gidişine yada yokluğu olursa Alevileri korkutmasına ve rejimi tutmalarına neden oldu, rejimin askeri makinesi zayıf olduğunda Alevilere karşı katliamlara yol açacaktır, özellikle farklı alanlarda Sünnilere karşı ulusal savunma milisleri tarafından işlenen korkunç mezhep katliamlarından sonra ve bu durum çoğunu ikna etmiş ve bu korkunun farkına varmıştı, rejim Alevilere bu yükü kaldırmış çünkü katliamlar dini gerekçelerle net bir şekilde işlendi, rejim yanlısı ve rejim karşıtlı olan medya da bu formülün vermesinde cimrilik göstermedi, ama Alevilerin açık bir şekilde olan bu katliamları inkar etmelerinde aciz kalmışlardır. Ayrıca Gap, Selhap ve Mısyaf şeyhleri tarafından yayınlanan

bildiri hariç, çünkü kendiler suçluların adlandırılmasında utangaçlık göstermişlerdir, lakin açıkça bu suçları reddederek Alevilere sahip çıkma niyetine işaret etmiştir.

4- Toplumsal kurumların yokluğu

Suriye sahili tamamen siyasi örgütlerden arındırılmıştır ve hatta sendika heyetlerini sistem görevleri boşaltılmıştır ve rejimin kontrolüne geçmiştir ve ikinci bir platformu olarak rejim tarafından içine fesat karıştırarak bu sendikaları kullanılmıştır aynen bir güvenlik birimi gibi veya Baas partisinin bir kolu gibi çalışmıştır, ve bu boşluk baba Esad döneminde 1980 yıllarında başlamıştır ve birçok solcu partilerin yönetim kadrosu ve üyelerini tutuklanmıştır ve tutuklamalar hatta bu partilere yakın olan insanları da kapamıştır, ve bu partiler Suriye devrim başlangıcında yeniden faaliyet göstermiştir ancak rejim özellikle sahil bölgelerinde kesin bir şekilde izin vermemiştir ve yeniden örgütsel toplanma çabalarının yolunu kesmiştir, (Maan – (birlikte) hareketi gibi ve (Muvatana – (vatandaşlık) hareketi siyasi hareketlerin kadrosunu tutuklanmış, ve daha önceleri siyasi sol parti liderlerini de tutuklanmış örneğin 2012 yılının ilk aylarında çalışma komünist partisi Suriye sahilinde siyasi faaliyetler göstermesinden dolayı parti üyeleri tutuklanmış.

Özet

Aleviler şuanda ki durumda büyük çapta bir ayaklanma yapacaktır diyemeyiz, ama muhaliflerle rejim arasında bir anlaşma imzalandığı taktirde Suriye sahil bölgeleri gelecekte rejimden beklentilerini göz ardı edemeyiz, ve yıldırım gibi büyük bir çok yaşanacaktır, maruz kaldıkları bütün hasarları toplayıp çözüm terazisine koyacaktır, ama rejimin sahil Alevilerine verdiği ve hale vermeye devam ettiği vaatlerle örtüşmesi beklenmiyor ve teröre bitirme ve Suriye'nin bütününe hakim olacağı gibi verilen vaatleri yeniden gözden geçirerek büyük bir hayal kırıklığı yaşanacak, rejim uyanması için acı bir darbe alacaktır aynen ölüyü diriltme çabaları misali.

Diğerinden korkma hali, şuanda Alevileri sakinleştiren en önemli faktörlerini teşkil etmektedir, lakin siyasi bir çözüm diğer ortaklığı garanti altına alması demektir ve hatta devlet müesseselerine katılacakları demektir, yani rejimin Alevilerin nazarında mevcut bahaneleri çökmüş olacaktır yanı sıra yarım asırlık hüküm sürdüğü ideolojik propagandası

beraberinde de çökmüş olacaktır, ve alevi toplumu bir rejim boşluğu oluşacak ve rejimden siyasi kopmalar yaşanacaktır.

Siyasi veya sandıkların yokluğuna rağmen muhtemel tepkiler dini şekil alması bekleniyor, çünkü alevi dini örgütlenmeye müsait değildir başka islami tayfalar gibi, çünkü fetva ve şeriat gücünden yoksundur ve Ruhani yöne ağırlık vermiş bir din kavramdır, ve hiçbir şeriat yönü yok ve bütün dini dayanakları Şii menşeli ve daha sonrada tarihi akış içerisinde günümüze kadar gelmiştir, Osmanlı döneminde aleviler tamamen bir kopukluk yaşamışlardır ve bütün dinin dayanakları yok olmuştur sadece şiir şeklinde bazı din adamlarının çelişkili öğütleri kalmıştır, ve sonuçta Alevilerin asırlar önce dini mercisi kayıp olmuştur ve tekrar dönme fırsatı mümkün değildir, ve şeriat örgütleri yolları kapalıdır bu nedenle Alevilerin Allah'la ilişkisi dinin şölen çerçevesinde kalmıştır günlük yaşama müdahale etmemektedir, müdahale ederse bu sadece genel mantığa uygun ve haram nitelikli formüller kaldırmamış olacak veya şeriate aykırı olmayacak, zaten şeriat kendilerinde esas kayıp olmuştur¹¹.

Biz olası protesto türlerinden birinden ortaya çıkmasıyla karşı karşıya kalmaktayız, bu protestolar kendiliğindendir, bu protestolar ortam bulursa büyüme ihtimali yüksektir ve daha sonra başta alevi şeyhleri ve büyükleri olmak üzere bölgesel örgütlenmeye dönüşebilir, ama din sıfatlarıyla olmayacaktır bu önderlik, şöhretli ve halk arasında güvenilir kişiler oldukları için olabilir ve dini vasıflı liderliğin aleviler arasında başarılı olması mümkün değildir çünkü aleviler arasında birçok çelişkili durumlarla karşı karşıya kalacaklardır ve başarısızlıklarla sonuçlanacaktır..

Dipnotl

¹ Kahire'de muhalif Alevi topluluğu konferansı, Al Jazeera/27/03/213/:

<http://goo.gl/a0IkAM>

² Alevi liderleri Beşar Esad'ı reddettiler ve Şii olmadıklarını vurgularındır ,BBC 03/04/2013/

http://www.bbc.com/arabic/middleeast/2016/04/160403_syria_alawite_assad_declaration

³ Tartus, the Mother of Martyrs, Stratfor, 7/6/2015:

<https://goo.gl/vYPgsS>

⁴ Elimar Lazkani: Grev Tartus çimento fabrikasını felç etti ve Baas Partisinin sekreterini parçalıyor, Arabi21, 25/02/2015/<https://goo.gl/b02MK4>

⁵ Elimar Lazkani: Suriyeli işadamı Tartus taşıma sektörüne kontrol etme başladı... rejim muhaliflerini tutukluyor, El Kudüs El Arabi, 07/06/2015/<https://goo.gl/gDLqwo>

⁶ Road Rage Killing by Assad's 'Total Asshole' Cousin Triggers Protests in Syria, Vice News, 10/8/2015: <https://goo.gl/WIFws0>

⁷ Elimar Lazkani: Albay Hasaan El Şeyh ölümünden şüphelenilen Süleyman Esad tutuklandı, Suriye Haber Ajansı (SANA)10/08/2015/<https://goo.gl/ZH60FF>

⁸ Elimar Lazkani: Lazkiye yakınlarında bir köyü sakinleri «Fetih Ordusu» ile görüşmeye talep ediyorlar El Kudüs El Arabi/ 21/09/2018/ <http://www.alquds.co.uk/?p=406437>

⁹ Ruth Sherlock, In Syria's war, Alawites pay heavy price for loyalty to Bashar al-Assad, The Telegraph, 7/4/2015:

<https://goo.gl/pVNi6a>

¹⁰ Elimar Lazkani: çiftlik hayvanların beslenmesi Suriye sahil ahalilerin kayp servetidir, El Kudüs El Arabi, 08/05/2015/ <http://www.alquds.co.uk/?p=338213>

¹¹ Elimar Lazkani: Aleviler ve yeni din... «mucize» Bayan yüzlerce adamı kendi müridi ve itaat eden öğrencisi olmasına ikna ediyor, El Kudüs El Arabi, 11/07/2016/ <http://www.alquds.co.uk/?p=563545>